

การนำปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงไปทดลองใช้ในการพัฒนาธุรกิจ

The Sufficiency Economy of Philosophy in Actual Business Development

สุชีรา ธนาวุฒิ*
Sucheera Tanavut*

บทคัดย่อ

การวิจัยนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อค้นหาปัจจัยที่เหมาะสมในการกำหนดเป็นรูปแบบ และนำไปพัฒนาเป็นเครื่องมือสำหรับพิสูจน์ทฤษฎีกับกลุ่มตัวอย่างอื่น ใช้วิธีการวิจัยเชิงคุณภาพ (Qualitative Research) ในรูปแบบของการวิจัยเชิงปฏิบัติการแบบมีส่วนร่วม (PAR) ดำเนินการวิจัยโดยการทบทวนวรรณกรรม ศึกษาดูงานหมู่บ้านต้นแบบเศรษฐกิจพอเพียง นำองค์ประกอบ 3 ห่วง 2 เงื่อนไข มาสังเคราะห์เป็นตัวแปร เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย ได้แก่ แบบสอบถาม แบบสังเกต แบบสัมภาษณ์ และแบบบันทึกการประชุมกลุ่มย่อย

ผลการวิจัยพบว่า ด้านความรู้ กลุ่มตัวอย่างสามารถนำความรู้ที่ได้รับไปประกอบอาชีพได้ ด้านคุณธรรม มีความรู้ รัก สามัคคี ภายในกลุ่ม ด้านการมีเหตุผล มีความเด็ดเดี่ยวในการตัดสินใจ กล้าตัดสินใจ และมีการยกระดับความคิด จิตใจในการดำรงชีพ ด้านการมีภูมิคุ้มกันที่ดี มีการพัฒนาอาชีพอย่างยั่งยืน และมีการวางแผนการผลิตเป็นขั้นเป็นตอน ด้านความพอประมาณ กลุ่มตัวอย่างมีความยินดีในสิ่งที่ทำ สามารถนำหลักการวางแผน และการบริหารจัดการมาใช้ในการประกอบอาชีพ และมีการแสวงหาวิธีการลดรายจ่ายและไม่ฟุ่มเฟือย ในการดำเนินชีวิต

คำสำคัญ: ปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง, การพัฒนา, ธุรกิจ

¹ ปรัชญาชุมชนบัณฑิต สาขาการพัฒนางานองค์กรและการจัดการสมรรถนะของมนุษย์ วิทยาลัยพาณิชยศาสตร์ มหาวิทยาลัยบูรพา

¹ Doctor of Philosophy Program, Organization Development and Human Capability Management, Graduate School of Commerce Burapha University.

* Corresponding author. Tel. 085-3074554 E-mail: sucheerat.nrru@gmail.com

Abstract

This research aims to explore for the develop into the tools for proving theory with other sampling. This study conveys Participatory Action Research (PAR) by reviewing related literature, visiting Sufficiency Economy model villages, synthesizing 3-Ring Theory 2 Conditions into variables. The research tools include questionnaires, observation forms, interviews and small group meeting records.

The findings reveal the variables interest found in the sample as the followings: Wisdom: they were able to adopt their knowledge to practical use in career. Ethics: the samples explicitly shared love, unity, honestly, greedless and non-oppression. Logic: The samples were more decisive and elevated way of thinking and spiritual of mortal. Community Immunity: The samples gave value of business participation, concerned career improvement to reach sustainability, and organized manufacture procedure systematically. Modesty: The samples were self-appreciated to what they were doing, able to make career planning and management in principle.

Keywords: Sufficiency Economy of Philosophy, Development, Business

ความสำคัญของปัญหา

จากการที่หลายฝ่ายต่างมุ่งมั่นพัฒนาเศรษฐกิจของประเทศให้ทันตามกระแสการเปลี่ยนแปลงที่เกิดขึ้นอย่างรวดเร็วนั้น ส่งผลกระทบต่อสังคมและเศรษฐกิจของประเทศอยู่ไม่น้อย ดังที่พบเห็นกันทั่วไปคือ การพึ่งพาตนเองทั้งในระดับบุคคล และชุมชนลดน้อยลง สมดุลชีวิตของประชาชนในประเทศมีการเปลี่ยนแปลงไปในทิศทางที่น่าวิตก กล่าวคือ เกิดความเหลื่อมล้ำของรายได้ ประชาชนส่วนใหญ่มีลักษณะการใช้จ่ายเกินตัว นิยมใช้สินค้าแบรนด์เนม บริโภคอย่างฟุ่มเฟือย มีพฤติกรรมการก่อหนี้ทั้งในและนอกระบบ นำมาซึ่งปัญหาความยากจน ความสามารถในการพึ่งพาตนเองของชุมชนทั้งในเมืองและชนบทมีน้อยลง เกิดความเสื่อมสลายของชุมชน สูญเสียวัฒนธรรมด้านการพึ่งพาอาศัยระหว่างกัน พฤติกรรมดังกล่าวเกิดการสะสมจนกระทั่งที่สุดแล้วเกิดเป็นปัญหาวิกฤติเศรษฐกิจในปี 2540 (มูลนิธิชัยพัฒนา, 2555) ผลกระทบจากวิกฤติเศรษฐกิจดังกล่าวส่งผลให้จำนวนของประชาชนที่มีฐานะยากจนเพิ่มสูงขึ้นอย่างรวดเร็ว ในปี 2539 มีจำนวนคนยากจนคิดเป็นร้อยละ 11.4 ของประชากรทั้งประเทศ หรือเป็นจำนวน 6.8 ล้านคน ต่อมาในปี 2542 จำนวนคนยากจนเพิ่มขึ้นเป็นร้อยละ 15.9 หรือคิดเป็นจำนวน 9.9 ล้านคน หรือเพิ่มขึ้นเท่ากับ 3.1 ล้านคน ช่วงปี พ.ศ.2539-2542 ในปี 2540 อัตราการขยายตัวทางเศรษฐกิจของประเทศไทยติดลบเท่ากับ -2.6 โดยที่ภาคเกษตรกรรมมีการขยายตัวเท่ากับร้อยละ 0.8 และภาคอุตสาหกรรมเท่ากับร้อยละ 0.4 ในช่วงเวลาเดียวกัน ส่งผลให้รายได้ของคนไทยลดลง รายได้ประชาชาติต่อหัวต่อปีของคนไทยเท่ากับ 75,991 บาท และในปี 2542 รายได้ประชาชาติต่อหัวต่อปีของคนไทยเท่ากับ 73,771 บาท (มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมมาธิราช, 2556)

หากนำข้อมูลมาเปรียบเทียบในด้านรายได้ของครัวเรือนช่วงครึ่งปีแรก ระหว่าง พ.ศ.2541 กับ พ.ศ.2542 พบว่า ร้อยละ 41.4 ของจำนวนครัวเรือนมีรายได้ลดลงร้อยละ 52.4 มีรายได้ใกล้เคียงกันและมีเพียงร้อยละ 6.2 ที่มีรายได้เพิ่ม สำหรับกลุ่มที่มีรายได้ลดลงเป็นสัดส่วนสูง ได้แก่ ผู้ดำเนินธุรกิจของตนเองที่มีใช้ภาคเกษตร รองลงมาคือเกษตรกร (สำนักงานพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ, 2541) การขยายตัวด้านเศรษฐกิจ

ของประเทศไทย มีที่มาจากรายจ่ายเพื่อการลงทุน และการส่งออกสินค้าและบริการ ช่วงปี พ.ศ.2530-2538 อัตราการเพิ่มขึ้นของรายจ่ายเพื่อการลงทุนเฉลี่ยร้อยละ 16.5 ต่อปี การส่งออกและบริการเพิ่มขึ้นเฉลี่ยร้อยละ 17.3 ต่อปี ขณะที่ผลิตภัณฑ์มวลรวมภายในประเทศเพิ่มขึ้นเฉลี่ยร้อยละ 9.9 ต่อปี (เฉลิมพงษ์ คงเจริญ, 2553) เมื่อรายได้เพิ่มขึ้นวิถีความเป็นอยู่ของประชาชนเกิดการเปลี่ยนแปลงตามกระแสนิยมของชาติตะวันตก รวมถึงการหลงใหลไปตามกระแสแฟชั่นของประเทศเพื่อนบ้านใกล้เคียง เช่น ญี่ปุ่น เกาหลี ฯลฯ พฤติกรรมดังกล่าวถูกแสดงออกอย่างเด่นชัด จากการอุปโภค บริโภค ปัญหาดังกล่าวส่งผลให้ประชาชนบางกลุ่มละทิ้งวิถีดั้งเดิมของตนเองหันมาใช้ชีวิตอย่างหรูหรา ฟุ้งเฟ้อ ใช้จ่ายฟุ่มเฟือย บริโภคสินค้าแบรนด์เนม ขาดความพอดี ขาดการออม แม้กระทั่งภาคธุรกิจหรืออุตสาหกรรมก็ได้รับผลกระทบในการดำเนินธุรกิจแบบมุ่งเน้นการลงทุนเพื่อสร้างผลกำไรเป็นหลัก ไม่ได้ให้ความใส่ใจต่อพนักงาน ลักษณะดังกล่าวมีความแตกต่างไปจากการวิถีการดำเนินชีวิตรูปแบบเดิมของสังคมในประเทศไทย (วันวิสา สิวัน, 2556)

การเปลี่ยนแปลงพฤติกรรมของประชาชนบางกลุ่มในประเทศที่ได้กล่าวมาแล้วนั้นส่งผลกระทบต่อทั้งระบบเศรษฐกิจ สังคม และอีกหลายระดับ ทั้งระดับชุมชน สังคมเมือง และสังคมชนบทของประเทศ แต่เดิมมีลักษณะเป็นชุมชนแบบพึ่งพาอาศัยกัน แต่ในปัจจุบันความสัมพันธ์ที่ระหว่งครัวเรือนของชุมชนในสังคมไทยนั้นน้อยลงอย่างเห็นได้ชัด ทำให้การพึ่งพาอาศัยกันภายในชุมชนก็ลดลงตามไปด้วย ในส่วนของปัญหาด้านความเหลื่อมล้ำของรายได้ระหว่างบุคคลที่เพิ่มขึ้นนั้น ภาครัฐได้ตระหนักถึงความเดือดร้อนของประชาชนและมุ่งหาแนวทางการแก้ไข ด้วยการพัฒนาแรงงานที่มีฝีมือจำนวนหนึ่งเพื่อผลักดันเข้าสู่ภาคอุตสาหกรรมให้มากขึ้น (กระทรวงการพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์, 2556)

สำหรับภาคเกษตรกรรม เกษตรกรได้รับการส่งเสริมจากภาครัฐ มุ่งเน้นการประกอบอาชีพด้านการเกษตรเพื่อลดค่าใช้จ่ายและเพิ่มรายได้ ตลอดจนส่งเสริมให้มีความเป็นอยู่ที่ดีขึ้น เช่น ส่งเสริมการปลูกพืชหมุนเวียน การปลูกพืชและเลี้ยงสัตว์เพื่อการบริโภค และจำหน่ายเป็นอาหาร ส่งผลให้เกษตรกรบางกลุ่มมีรายได้เพิ่มขึ้นจากที่เป็นอยู่ ตั้งแต่ปรากฏอยู่ในแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ 8 (พ.ศ.2540-2544) ที่มุ่งเน้นการปรับเปลี่ยนกระบวนทัศน์ด้านการพัฒนาประเทศ มุ่งเน้นคนเป็นศูนย์กลางของการพัฒนา และนำระบบเศรษฐกิจมาเป็นเครื่องมือช่วยพัฒนาคนในประเทศให้มีความสุขและมีคุณภาพชีวิตที่ดี เพื่อลดความเหลื่อมล้ำด้านรายได้ของประชาชน เปิดโอกาสให้ทุกภาคส่วนในสังคมได้มีส่วนร่วมในการพัฒนา โดยขับเคลื่อนตามแนวทางการพัฒนาอันเนื่องมาจากพระราชดำริ “เศรษฐกิจพอเพียง” ของพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว รัชกาลที่ 9 ดังนั้นเศรษฐกิจพอเพียงจึงเป็นทางเลือกหนึ่งที่เหมาะสมกับบริบทของสังคมในประเทศไทยเป็นอย่างยิ่ง ปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง เป็นหลักคิดและแนวปฏิบัติสำหรับการดำเนินชีวิต ซึ่งพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว รัชกาลที่ 9 ได้ทรงพระราชทานให้แก่ปวงชนชาวไทยเพื่อการพัฒนาอย่างเป็นขั้นเป็นตอนตามหลักแนวคิดการพึ่งตนเอง เพื่อให้เกิดความพอมี พอกิน พอใช้ และมีความสุข ภายใต้หลักความพอประมาณ การคำนึงถึงความมีเหตุผล การสร้างภูมิคุ้มกันที่ดีในตัว และดำรงชีวิตด้วยความไม่ประมาท เพื่อการพัฒนาที่สมดุล มีการประยุกต์ใช้อย่างถูกต้องตามหลักวิชา ประกอบกับการมีคุณธรรม จริยธรรม นำความคิด และการกระทำ เพื่อให้สังคมส่วนรวมสามารถอยู่ร่วมกันได้อย่างสันติสุข ก้าวหน้าอย่างมั่นคงและยั่งยืน (กระทรวงมหาดไทย, 2552) ต่อเนื่องมาจนถึงแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ 12 (พ.ศ.2560-2564) ประเทศไทยยังจำเป็นต้องยึดกรอบแนวคิดและหลักการในการวางแผนที่สำคัญ ดังนี้ การน้อมนำและประยุกต์ใช้ปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง คนเป็นศูนย์กลางของการพัฒนาอย่างมีส่วนร่วม การสนับสนุนและส่งเสริมแนวคิดการปฏิรูปประเทศ และการพัฒนาสู่ความมั่นคง มั่งคั่ง ยั่งยืน สังคมอยู่ร่วมกันอย่างมีความสุข (สำนักงานคณะกรรมการพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ, 2558)

ด้วยเหตุผลดังกล่าว ผู้วิจัยจึงมีความสนใจนำปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงไปทดลองใช้ในการพัฒนาธุรกิจ โดยการทบทวนวรรณกรรมเกี่ยวกับปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง การศึกษาข้อมูลจากหมู่บ้านต้นแบบเศรษฐกิจพอเพียง ด้วยวิธีการวิจัยแบบมีส่วนร่วม (Participatory Action Research: PAR) เพื่อค้นหาปัจจัยในการน้อมนำแนวพระราชดำริของพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว รัชกาลที่ 9 เกี่ยวกับปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงที่ถูกนำไปประยุกต์ใช้จนกระทั่งประสบความสำเร็จและชุมชนดังกล่าวได้รับการประกาศให้เป็นหมู่บ้านต้นแบบเศรษฐกิจพอเพียงในพื้นที่ของภาคตะวันออกเฉียงเหนือ อาจกล่าวได้ว่าปัจจัยแห่งความสำเร็จส่วนหนึ่งนั้นมาจากการที่สมาชิกในชุมชนส่วนใหญ่ได้รับการสนับสนุนและให้ความรู้เกี่ยวกับการน้อมนำปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงในพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวมาเป็นแนวทางในการดำเนินชีวิต เริ่มต้นจากการลดรายจ่าย เพิ่มรายได้ การออม การทำบัญชีครัวเรือน การนำภูมิปัญญาที่มีอยู่มาประยุกต์ใช้ให้เกิดประโยชน์ต่อตนเองและชุมชน การอนุรักษ์ภูมิปัญญาและทรัพยากรธรรมชาติ ฯลฯ โดยมีเป้าประสงค์หลักเพื่อการพึ่งพาตนเองได้อย่างยั่งยืน ในลักษณะการพอมี พอกิน

จากแนวทางดังกล่าว ผู้วิจัยจึงได้น้อมนำปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงในพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว รัชกาลที่ 9 มาใช้เป็นเครื่องมือเพื่อศึกษากลุ่มตัวอย่าง ซึ่งได้แก่ นักศึกษาชั้นปีที่ 2 โปรแกรมวิชาการจัดการ คณะวิทยาการจัดการ มหาวิทยาลัยราชภัฏนครราชสีมา ในการดำเนินกิจกรรมทางธุรกิจผลิตสบู่เหลวสมุนไพร ภายใต้อุปกรณ์ประกอบ 3 ห่วง 2 เงื่อนไข ตามปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง โดยการศึกษาครั้งนั้นนอกจากมีจุดมุ่งหมายเพื่อนำปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงไปประยุกต์ใช้ในการดำเนินธุรกิจแล้ว ยังคาดหวังให้เกิดประโยชน์ต่อคุณภาพชีวิตของกลุ่มตัวอย่างทั้งในด้านเศรษฐกิจ สังคม ทรัพยากรและสิ่งแวดล้อม ตลอดจนการขยายผลสู่ครัวเรือน ชุมชน และสังคมต่อไปในอนาคต

วัตถุประสงค์การวิจัย

วัตถุประสงค์เพื่อค้นหาปัจจัยที่เหมาะสมในการกำหนดเป็นรูปแบบ และนำไปพัฒนาเป็นเครื่องมือสำหรับพิสูจน์ทฤษฎีกับกลุ่มตัวอย่างอื่น

วิธีดำเนินการวิจัย

ผู้วิจัยศึกษาปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงทั้งในส่วนของข้อมูลปฐมภูมิ และทุติยภูมิ ได้แก่ ประวัติความเป็นมาของหมู่บ้านต้นแบบเศรษฐกิจพอเพียง ลักษณะการดำเนินชีวิตของสมาชิกในหมู่บ้าน ภูมิปัญญาท้องถิ่น ฐานะทางเศรษฐกิจของครัวเรือน ทรัพยากรสำคัญในท้องถิ่น ปัญหา อุปสรรคในการดำเนินกิจกรรมร่วมกัน ความสามารถในการนำทุนทางสังคมมาประยุกต์ใช้ให้เกิดประโยชน์ภายใต้อุปกรณ์ประกอบ 3 ห่วง 2 เงื่อนไข ในปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง เพื่อนำข้อมูลที่ได้รับมาประยุกต์ใช้เป็นเครื่องมือสำหรับพัฒนาธุรกิจ ข้อมูลที่นำมาประกอบการศึกษา ได้แก่

1. ข้อมูลปฐมภูมิ (Primary Data) ศึกษาประวัติความเป็นมาของหมู่บ้านต้นแบบเศรษฐกิจพอเพียง วิถีชุมชน การดำเนินชีวิต การประกอบอาชีพ ระดับการศึกษา รายได้ ค่าใช้จ่ายในครัวเรือน ความรู้ความเข้าใจเบื้องต้นเกี่ยวกับเศรษฐกิจพอเพียง และโอกาสในการน้อมนำปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงไปใช้ในการดำเนินชีวิตของประชาชนในพื้นที่หมู่บ้าน การนำความรู้ ความเข้าใจในปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง

ไปต่อยอดพัฒนากลุ่มอาชีพ หรือวิสาหกิจชุมชน โดยวิธีการสังเกต สัมภาษณ์ และแบบสอบถาม เพื่อให้ได้ข้อมูลทั้งเบื้องต้นและเชิงลึกสำหรับการประมวลผลความเข้าใจปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงของสมาชิกในชุมชน

2. ข้อมูลทุติยภูมิ (Secondary Data) ศึกษา รวบรวม วิเคราะห์ สังเคราะห์ข้อมูลจากเอกสาร งานวิจัย และข้อมูลจากหน่วยงานราชการที่เกี่ยวข้อง การทบทวนวรรณกรรมเพื่อให้ได้มาซึ่งข้อมูลเกี่ยวกับเศรษฐกิจพอเพียง ได้แก่ ข้อมูลจากนักวิชาการ ผู้เชี่ยวชาญ มุลินธิชัยพัฒนา สำนักงานคณะกรรมการพิเศษเพื่อประสานงานโครงการอันเนื่องมาจากพระราชดำริ (กปร.) หน่วยงานราชการในพื้นที่ งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง เพื่อนำมาเชื่อมโยงและใช้ให้เกิดประโยชน์ ตลอดจนบรรลู่วัตถุประสงค์ของการศึกษาได้

รูปแบบการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้เป็นการวิจัยเชิงคุณภาพ (Qualitative Research) ใช้วิธีการแบบการวิจัยเชิงปฏิบัติการแบบมีส่วนร่วม (Participatory Action Research: PAR) โดยทำการศึกษามุมบ้านต้นแบบเศรษฐกิจพอเพียง เพื่อให้ได้ข้อมูลเกี่ยวกับสภาพแวดล้อมของชุมชน วิธีการดำเนินชีวิตของสมาชิกในชุมชน วัฒนธรรม ภูมิปัญญา ตามวัตถุประสงค์ของการวิจัยที่ได้กำหนดไว้ในประเด็นที่มีส่วนเกี่ยวข้องกับการนำปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงไปปฏิบัติ เพื่อให้การดำเนินงานภายใต้ปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงสามารถบรรลุตามวัตถุประสงค์ที่กำหนดไว้ ทั้งในระดับการดำเนินชีวิตในครัวเรือน ตลอดจนการยกระดับเป็นหมู่บ้านต้นแบบเศรษฐกิจพอเพียง ภายใต้องค์ประกอบ 3 ห่วง 2 เงื่อนไข ปัจจัยใดที่ส่งเสริมให้สมาชิกในชุมชนอยู่ดีมีสุข เกิดกิจกรรมซึ่งสมาชิกภายในชุมชนมีส่วนร่วม และนำไปสู่การพัฒนาชุมชนอย่างยั่งยืน โดยมีปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงเป็นเครื่องมือ กระทั่งเกิดผลที่ดีในทางปฏิบัติสำหรับเป็นต้นแบบ (Good Practice) ผู้วิจัยศึกษาดูงานในหมู่บ้านต้นแบบเศรษฐกิจพอเพียง โดยวิธีการสังเกตและเรียนรู้อย่างมีส่วนร่วม (Participant Observation) ร่วมกับการเก็บรวบรวมข้อมูลอย่างละเอียด เพื่อให้ได้มาซึ่งข้อมูลที่ตรงตามความเป็นจริง และชัดเจน สำหรับการนำไปปรับประยุกต์ใช้ในชุมชน หรือพื้นที่อื่นต่อไปในอนาคต

ผู้ให้ข้อมูลสำคัญ

ผู้วิจัยได้ศึกษาดูงานจากหมู่บ้านคนซุ่ม ตำบลปรุใหญ่ อำเภอเมือง จังหวัดนครราชสีมา ศูนย์การเรียนรู้เศรษฐกิจพอเพียงบ้านพ่อผาย สร้อยสระกลาง อำเภอลำปลายมาศ จังหวัดบุรีรัมย์ ศูนย์การเรียนรู้เศรษฐกิจพอเพียงบ้านพ่อจันทร์ที่ ประทุมภา บ้านโนนรัง ตำบลตลาดไทร อำเภอชุมพวง จังหวัดนครราชสีมา และบ้านเตย หมู่ที่ 1 ตำบลกระเบื้องใหญ่ อำเภอพิมาย จังหวัดนครราชสีมา เพื่อนำมาประยุกต์ใช้กับกลุ่มตัวอย่าง

กลุ่มตัวอย่าง

สำหรับการวิจัยครั้งนี้กลุ่มตัวอย่าง ได้แก่ นักศึกษาชั้นปีที่ 2 โปรแกรมวิชาการจัดการ คณะวิทยาการจัดการ มหาวิทยาลัยราชภัฏนครราชสีมา จำนวน 14 คน แบ่งเป็น 2 กลุ่ม ซึ่งเป็นกลุ่มทดลอง คือ กลุ่มตัวอย่างดำเนินกิจกรรมทางธุรกิจภายใต้กรอบปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง และกลุ่มควบคุม คือ กลุ่มตัวอย่างดำเนินธุรกิจภายใต้ทฤษฎีการบริหาร การจัดการ และหลักการตลาด

ระยะเวลาในการวิจัย

ผู้วิจัยใช้ระยะเวลาในการดำเนินการวิจัยตั้งแต่เดือนสิงหาคม 2557 ถึงเดือนมีนาคม 2559 กลุ่มตัวอย่างได้เข้าพื้นที่เพื่อใช้เวลาปฏิบัติการตามโครงการวิจัยเป็นระยะเวลา 5 เดือน (ตั้งแต่เดือนมีนาคม 2558-เดือนกรกฎาคม 2558) จึงสามารถดำเนินกิจกรรมในรูปแบบของกลุ่มธุรกิจชุมชนได้

การทดสอบความน่าเชื่อถือของเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

ผู้วิจัยใช้การตรวจสอบสามเส้าด้านข้อมูล (Data Triangulation) (สุภางค์ จันทวานิช, 2553) โดยการตรวจสอบด้านมุมมองของสถานที่ ได้แก่ การแสวงหาความเชื่อถือได้ของข้อมูลจากแหล่งที่แตกต่างกัน เพื่อเป็นการพิสูจน์ว่าปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงที่ถูกนำไปใช้ในชุมชนพื้นที่หนึ่งแล้วประสบความสำเร็จด้วยปัจจัยและองค์ประกอบต่างๆ หากนำมาปรับใช้ในพื้นที่หนึ่งจะเกิดผลสัมฤทธิ์เหมือนหรือแตกต่างกันหรือไม่ ด้านเอกสาร ใช้การรวบรวมข้อมูลเรื่องเดียวกันแต่มีที่มาจากแหล่งข้อมูลที่แตกต่างกัน ด้านบุคคล ใช้การรวบรวมข้อมูลจากเรื่องเดียวกันจากบุคคลหลายคน ได้แก่ นักวิชาการ ผู้เชี่ยวชาญ ผู้นำชุมชน ปราชญ์ชาวบ้าน ฯลฯ

การวิเคราะห์ข้อมูล

ในการวิเคราะห์ข้อมูล วิเคราะห์ข้อมูลตามวัตถุประสงค์ของการวิจัย โดยการนำข้อมูลที่ได้จากการเก็บรวบรวมจากเอกสาร และข้อมูลภาคสนามที่ได้จากการสังเกต การสัมภาษณ์ การสนทนากลุ่ม มาวิเคราะห์ข้อมูลแบบสร้างข้อสรุป ดังต่อไปนี้ (สุภางค์ จันทวานิช, 2553)

วิเคราะห์โดยการจำแนกชนิดข้อมูล (Typological Analysis) คือ การจำแนกข้อมูลเป็นชนิด (Typologies) ตามเหตุการณ์ที่เกิดขึ้นต่อเนื่องกันไป โดยประเด็นที่นำมาวิเคราะห์ ได้แก่ บริบทของชุมชน สภาพแวดล้อม วัฒนธรรม ทรัพยากรที่มีในท้องถิ่น ผู้นำชุมชน ศักยภาพชุมชน ภูมิปัญญา การนำปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงมาใช้ในการพัฒนาตนเองและชุมชน ผลที่เกิดขึ้น ฯลฯ ในการวิเคราะห์ข้อมูลจะมุ่งเน้นปัจจัยแห่งความสำเร็จของชุมชน โดยมีกรอบดังนี้ การกระทำ (Acts) กิจกรรม (Activities) ความหมาย (Meanings) ความสัมพันธ์ (Relationship) การมีส่วนร่วมในกิจกรรม (Participation) สภาพสังคม (Setting)

ผลการวิจัย

จากการดำเนินกิจกรรมทางธุรกิจของกลุ่มตัวอย่างทั้ง 2 กลุ่ม ได้แก่ กลุ่มตัวอย่างที่ดำเนินธุรกิจภายใต้ปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง และกลุ่มตัวอย่างที่ดำเนินธุรกิจตามทฤษฎีบริหารธุรกิจของต่างประเทศนั้น ผู้วิจัยได้นำข้อมูลความแตกต่างของทั้ง 2 กลุ่ม มาทำการเปรียบเทียบโดยใช้ทฤษฎีระบบซึ่งประกอบด้วยปัจจัยนำเข้า (Input) กระบวนการ (Process) ผลลัพธ์ (Output) และผลสัมฤทธิ์ (Outcome) เป็นเกณฑ์ในการจำแนกความแตกต่าง และอธิบายถึงผลจากการนำปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงไปใช้ในการดำเนินธุรกิจ

ตารางที่ 1 เปรียบเทียบการใช้ปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงกับการใช้ทฤษฎีการบริหารธุรกิจของต่างประเทศ
เปรียบเทียบรูปแบบทฤษฎีระบบในส่วนของปัจจัยนำเข้า (Input)

Input	ปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง	ทฤษฎีบริหารธุรกิจ	ผลต่าง
จำนวนสมาชิกกลุ่ม (คน)	7	7	0
งบประมาณที่ใช้ (5 ครั้ง)*	17,890	25,100	-7,210
ต้นทุนคงที่			
- วัสดุอุปกรณ์	1,200	1,200	0
ต้นทุนผันแปร			
- วัสดุดิบ	2,340	3,000	-660
- บรรจุภัณฑ์	6,400 (450x16)	11,200 (400x28)	-4,800
- ออกแบบโลโก้	500	1,000	-500
- พิมพ์ตราสินค้า	700	700	0
- ค่าแรงงาน (150/คน/5 ครั้ง)	5,250	6,000	-750
- ค่าดำเนินการ	1,500	2,000	-500
- อื่นๆ	-	-	-
เวลา (วัน)	21	37	-16
อุปกรณ์	สมุนไพรมะนาว, กรีนซีอิ๊ว, เต้าเจี้ยว, หม้อ, ไม้พาย, กระชอน, แร็ปชีน, เครื่องปั่น, ถ้วยตวง, โลโก้ กะละมัง, แบบพิมพ์, อาหาร	สมุนไพรมะนาว, ขวด, โลโก้, ถ้วยใส่สินค้า, กะละมัง, ไม้พาย, กระชอน, เครื่องปั่น, ถ้วยตวง	+ 6

หมายเหตุ *ข้อมูล ณ วันที่ 14 มีนาคม พ.ศ.2559

ตารางที่ 2 เปรียบเทียบการใช้ปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงกับการใช้ทฤษฎีการบริหารธุรกิจของต่างประเทศ เปรียบเทียบรูปแบบทฤษฎีระบบในส่วนของกระบวนการ (Process)

Process	ปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง	ทฤษฎีการบริหารธุรกิจ	ผลต่าง
กระบวนการเรียนรู้ (ภาคทฤษฎี)	เรียนรู้หลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง 3 วันๆ ละ 1 ชั่วโมง	เรียนรู้ทฤษฎีหลักการตลาด 3 วันๆ ละ 1 ชั่วโมง	0
	กระบวนการทางธุรกิจ 3 วันๆ ละ 1 ชั่วโมง	กระบวนการทางธุรกิจ 3 วันๆ ละ 1 ชั่วโมง	0
ภาคปฏิบัติ	เรียนรู้กระบวนการ ทดลองทำ ปรับสูตรให้หนึ่ง 7 วัน	เรียนรู้กระบวนการ ลงมือปฏิบัติ และจำหน่าย 2 วัน	5
การจัดหาทุน	ระดมทุนในลักษณะหุ้นๆ ละ 100 บาท	ใช้วิธีการซื้อของแล้วจึงนำค่าใช้จ่ายมาเฉลี่ยกัน	N/A
ดำเนินการผลิต	แบ่งหน้าที่กันรับผิดชอบ สมาชิกแต่ละคนทำหน้าที่ของตนเอง (แต่ละหน้าที่ดูตามความยากง่ายของงาน)	ไม่กำหนดหน้าที่ให้ใครคนใดคนหนึ่ง หากใครว่างจึงจะมาช่วยกัน	N/A
บรรจุภัณฑ์	หาข้อมูล เปรียบเทียบข้อมูล คำนวณต้นทุนซื้อ โดยพิจารณาต้นทุนต่ำ (16 บาท/ขวด/ขนาดบรรจุ 250 มิลลิลิตร) จำนวน 450 ขวด = 7,200 บาท	หาแหล่งวัตถุดิบซื้อ (28 บาท/ขวด/ขนาดบรรจุ 250 มิลลิลิตร) จำนวน 400 ขวด = 11,200 บาท	-4,000
การขอรับรองมาตรฐานคุณภาพสินค้า	อยู่ระหว่างการดำเนินการ	อยู่ระหว่างการดำเนินการ	N/A
การซื้อซ้ำ	3.84	3.27	0.57

หมายเหตุ *ข้อมูล ณ วันที่ 14 มีนาคม พ.ศ.2559

ตารางที่ 3 เปรียบเทียบการใช้ปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงกับการใช้ทฤษฎีการบริหารธุรกิจของต่างประเทศ
เปรียบเทียบรูปแบบทฤษฎีระบบในส่วนของผลผลิต (Output)

Output	ปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง	ทฤษฎีการบริหารธุรกิจ	ผลต่าง
*ยอดจำหน่าย	450 ขวด/การผลิต 5 ครั้ง ราคาขวดเล็ก 59 บาท (280) = 16,520 บาท ขวดใหญ่ 89 บาท (170) = 15,130 บาท 2 แกลลอน (3 ลิตร) = 600 บาท	400 ขวด/การผลิต 4 ครั้ง ราคาขวดเล็ก 69 บาท (294) = 20,286 บาท ขวดใหญ่ 99 บาท (106) = 10,494 บาท	
รวม	32,250	30,780	1,470

หมายเหตุ *ข้อมูล ณ วันที่ 14 มีนาคม พ.ศ.2559

ตารางที่ 4 เปรียบเทียบการใช้ปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงกับการใช้ทฤษฎีการบริหารธุรกิจของต่างประเทศ
ด้านผลกระทบ (Outcome)

Outcome	หลักเศรษฐกิจพอเพียง	ทฤษฎีการบริหารธุรกิจ	ผลต่าง
กำไร*	14,360	5,680	8,680
ความพึงพอใจของลูกค้า	4.37	4.06	0.31
ช่องทางการจัดจำหน่าย	หน้าร้าน/facebook/การขายตรง/ ร้านค้านอกมหาวิทยาลัย	หน้าร้าน/facebook	2
กระบวนการเรียนรู้	- ได้ลงพื้นที่เพื่อแลกเปลี่ยน เรียนรู้วิธีการทำสบู่เหลว และ สบู่ก้อนสมุนไพร ร่วมกับชุมชน - มีการพัฒนาสูตรใหม่ และ ผลิตภัณฑ์เพื่อให้เกิดความ หลากหลาย		N/A

หมายเหตุ *ข้อมูล ณ วันที่ 14 มีนาคม พ.ศ.2559

สรุป อภิปรายผล

จากผลการวิจัย พบว่า สรุปการดำเนินกิจกรรมทางธุรกิจของกลุ่มตัวอย่างที่ดำเนินการภายใต้ปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงเปรียบเทียบกับกลุ่มตัวอย่างที่ดำเนินกิจกรรมทางธุรกิจตามทฤษฎีบริหารธุรกิจของต่างประเทศ พบว่า กลุ่มตัวอย่างเริ่มดำเนินกิจกรรมตั้งแต่เดือนกันยายน พ.ศ.2558 ผลการดำเนินกิจกรรมทางธุรกิจของกลุ่มตัวอย่างภายใต้ปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงมีต้นทุนต่ำกว่า กลุ่มตัวอย่างที่ดำเนินธุรกิจตามทฤษฎีบริหารธุรกิจของต่างประเทศอยู่ 7,210 บาท ด้านยอดจำหน่ายกลุ่มตัวอย่างที่ดำเนินธุรกิจภายใต้ปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงมียอดจำหน่ายสูงกว่า กลุ่มตัวอย่างที่ดำเนินธุรกิจตามทฤษฎีบริหารธุรกิจของต่างประเทศอยู่ 1,470 บาท และด้านผลกำไร กลุ่มตัวอย่างที่ดำเนินธุรกิจภายใต้ปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงมีผลกำไรมากกว่า กลุ่มตัวอย่างที่ดำเนินธุรกิจตามทฤษฎีบริหารธุรกิจของต่างประเทศอยู่ 8,680 บาท ดังปรากฏ

ตารางที่ 5 ผลการดำเนินงานด้านต้นทุนของกลุ่มตัวอย่างทั้ง 2 กลุ่ม

เดือน	กลุ่มตัวอย่างที่ดำเนินธุรกิจภายใต้ปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง	กลุ่มตัวอย่างที่ดำเนินธุรกิจตามทฤษฎีบริหารธุรกิจของต่างประเทศ	ผลต่าง
กันยายน	5,420	5,000	420
ตุลาคม	3,140	4,340	-1,200
พฤศจิกายน	2,700	4,560	-1,860
ธันวาคม	2,380	3,820	-1,440
มกราคม	2,250	4,200	-1,950
กุมภาพันธ์	2,000	3,180	-1,180

หมายเหตุ ข้อมูล ณ วันที่ 14 มีนาคม พ.ศ.2559

จากตารางที่ 5 กลุ่มตัวอย่างที่ดำเนินกิจกรรมทางธุรกิจภายใต้ปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงเมื่อเปรียบเทียบกับระยะเวลาในการดำเนินกิจกรรม พบว่า มีต้นทุนต่ำลงอย่างต่อเนื่อง กลุ่มตัวอย่างที่ดำเนินกิจกรรมตามทฤษฎีบริหารธุรกิจมีต้นทุนการดำเนินงานค่อนข้างคงที่

ตารางที่ 6 ผลการดำเนินงานด้านยอดจำหน่ายของกลุ่มตัวอย่างทั้ง 2 กลุ่ม

เดือน	กลุ่มตัวอย่างที่ดำเนินธุรกิจภายใต้ปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง	กลุ่มตัวอย่างที่ดำเนินธุรกิจตามทฤษฎีบริหารธุรกิจของต่างประเทศ	ผลต่าง
กันยายน	3,260	4,360	-1,100
ตุลาคม	4,410	4,550	-140
พฤศจิกายน	4,330	5,480	-1,150
ธันวาคม	6,870	5,770	1,100
มกราคม	6,950	5,600	1,350
กุมภาพันธ์	6,430	5,020	1,410

จากตารางที่ 6 แสดงให้เห็นว่ากลุ่มตัวอย่างที่ดำเนินกิจกรรมทางธุรกิจภายใต้ปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง เมื่อเปรียบเทียบกับระยะเวลาในการดำเนินกิจกรรม พบว่า ยอดจำหน่ายมีแนวโน้มสูงขึ้นอย่างต่อเนื่อง ในขณะที่กลุ่มตัวอย่างที่ดำเนินกิจกรรมตามทฤษฎีบริหารธุรกิจของต่างประเทศมียอดจำหน่ายค่อนข้างคงที่ หรือสูงขึ้นเพียงเล็กน้อย

ตารางที่ 7 สรุปผลการดำเนินงานในภาพรวมของกลุ่มตัวอย่างทั้ง 2 กลุ่ม

ประเด็นเปรียบเทียบ	กลุ่มตัวอย่างที่ดำเนินธุรกิจภายใต้ปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง	กลุ่มตัวอย่างที่ดำเนินธุรกิจตามทฤษฎีบริหารธุรกิจของต่างประเทศ	ผลต่าง
ต้นทุน	17,890	25,100	-7,210
ยอดจำหน่าย	32,250	30,780	1,470
ผลปรากฏ	14,360	5,680	8,680

จากตารางที่ 7 แสดงให้เห็นว่ากลุ่มตัวอย่างที่ดำเนินกิจกรรมทางธุรกิจภายใต้ปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง มีผลการดำเนินงานที่ดีกว่ากลุ่มตัวอย่างที่ดำเนินกิจกรรมตามทฤษฎีบริหารธุรกิจของต่างประเทศ

ผลการวิจัยของกลุ่มตัวอย่างทั้ง 2 กลุ่ม พบว่า การนำปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงไปทดลองใช้ในการพัฒนาธุรกิจนั้น หากพิจารณาตามองค์ประกอบ 3 ห่วง 2 เงื่อนไข ผลปรากฏว่า องค์ประกอบที่ 1 ด้านความรู้ กลุ่มตัวอย่างมุ่งเน้นความเป็นจริงในอาชีพ กล่าวคือ องค์กรความรู้ที่ได้รับสามารถนำไปประกอบอาชีพได้จริง และสามารถพัฒนาให้ยั่งยืนจากรายได้เสริมให้เป็นอาชีพหลักได้ องค์ประกอบที่ 2 ด้านคุณธรรม กลุ่มตัวอย่างมีความเอื้อเฟื้อเผื่อแผ่ ความเกื้อกูล ช่วยเหลือระหว่างกัน กล่าวคือ ในการดำเนินธุรกิจกลุ่มตัวอย่างให้ผลประโยชน์แก่ลูกค้าเป็นที่ตั้ง และมีการช่วยเหลือซึ่งกันและกันระหว่างสมาชิกภายในกลุ่มองค์ประกอบที่ 3 ด้านการมีเหตุผล กลุ่มตัวอย่างมีความเด็ดเดี่ยวในการตัดสินใจ ไม่ว่าจะเป็นการพิจารณาจัดซื้อวัตถุดิบ กำหนดราคาขาย โดยใช้เหตุผลและผลประกอบการพิจารณา องค์ประกอบที่ 4 ด้านการมีภูมิคุ้มกัน กลุ่มตัวอย่างเน้นการมีส่วนร่วมของคนในชุมชนที่ร่วมกันประกอบอาชีพ เช่น สมาชิกในกลุ่มทุกคนต้องได้รับมอบหมายให้มีหน้าที่รับผิดชอบอย่างน้อยคนละ 1 งาน และการประชุมทุกครั้งสมาชิกทุกคนต้องเข้าร่วมประชุมอย่างน้อย ร้อยละ 80 ของจำนวนสมาชิกในกลุ่ม องค์ประกอบที่ 5 ด้านความพอประมาณ กลุ่มตัวอย่างมีความยินดีในสิ่งที่ทำ ไม่โลภ กล่าวคือ กลุ่มตัวอย่างมีความสุข และสนุกกับธุรกิจที่ตนเองได้ทำ มีการพยากรณ์ความต้องการของลูกค้าและผลิตสินค้าตามคำสั่งซื้อ เพื่อไม่ให้มีสินค้าคงคลังมากเกินไป

อภิปรายผล

1. การดำเนินงานของกลุ่มตัวอย่างตามองค์ประกอบที่ 1 เงื่อนไขความรู้ พบว่าตัวแปรที่มีคะแนนสูงสุด ได้แก่ การเน้นความเป็นจริงในอาชีพ รองลงมา ได้แก่ การไม่พึ่งพาความรู้จากผู้อื่นตลอดเวลาในการประกอบอาชีพ ตามลำดับซึ่งเป็นไปในทิศทางเดียวกันกับวิลาสินี ศรีสุวรรณ และคณะ (2555) ศึกษาการบริการวิชาการแก่สังคมด้านวิศวกรรมและสถาปัตยกรรม เพื่อสร้างชุมชนต้นแบบเศรษฐกิจพอเพียง บ้านร่องปลายนา จังหวัดเชียงราย พบว่า บ้านร่องปลายนา เป็นหมู่บ้านต้นแบบเศรษฐกิจพอเพียงระดับที่ 2 อุปสรรค ที่พบคือชุมชน

ยังขาดความรู้ที่จะนำมาพัฒนาเพื่อยกระดับการเป็นหมู่บ้านต้นแบบด้านเศรษฐกิจพอเพียง ข้อเสนอแนะคือชุมชนควรได้รับการพัฒนา สนับสนุน ความรู้ทางด้านเศรษฐกิจพอเพียงในรายละเอียดมากขึ้น ในหัวข้อการออม การลดต้นทุน การเพิ่มรายได้ การบริหารจัดการอย่างเป็นระบบ การพึ่งตนเอง การใช้ประโยชน์จากข้อมูล และแผนของชุมชน และการใช้พลังงานทดแทนที่สอดคล้องกับสภาพแวดล้อมของชุมชน

2. การดำเนินงานของกลุ่มตัวอย่างตามองค์ประกอบที่ 2 เจื่อนไขคุณธรรม พบว่าตัวแปรที่มีคะแนนสูงสุด ได้แก่ ความเอื้อเฟื้อเผื่อแผ่ ความเกื้อกูล รองลงมา ได้แก่ ความรู้ รัก สามัคคี และซื่อตรง ไม่โลภ ไม่เบียดเบียน สอดคล้องกับงานวิจัยของเพ็ญจันทร์ สังข์แก้ว และคณะ (2551) ศึกษาการพัฒนาารูปแบบการจัดการธุรกิจชุมชนเพื่อการพึ่งตนเองตามแนวเศรษฐกิจพอเพียงประเภทธุรกิจการเกษตรของเกษตรกรผู้ปลูกมะขามหวานเพื่อการค้า พบว่า รูปแบบการจัดการการตลาดธุรกิจชุมชนเพื่อการพึ่งพาตนเองตามแนวเศรษฐกิจพอเพียงนั้น ชุมชนต้องมีความร่วมมือกันดำเนินกิจกรรมทางการตลาด เริ่มตั้งแต่การจัดตั้งองค์การ การแบ่งงานกันทำ นอกจากนี้ยังต้องให้ความร่วมมือกันระดมสมองเพื่อวางแผนการตลาด โดยเป็นการดำเนินการตลาดตามแนวเศรษฐกิจพอเพียง ตั้งแต่การวิจัยการตลาด การค้นหาพฤติกรรมผู้บริโภค การพัฒนาผลิตภัณฑ์ที่สอดคล้องกับวิถีชีวิตของผู้บริโภค การพัฒนาบรรจุภัณฑ์ การมีตราสินค้าของกลุ่ม การตั้งราคาที่เหมาะสม การพัฒนาช่องทางการจัดจำหน่าย และหมั่นศึกษาหาความรู้อยู่เสมอ ก็จะทำให้ธุรกิจชุมชนประสบความสำเร็จสามารถพึ่งตนเองได้อย่างยั่งยืน

3. การดำเนินงานของกลุ่มตัวอย่างตามองค์ประกอบที่ 3 หลักการมีเหตุผล พบว่าตัวแปรที่มีคะแนนสูงสุด ได้แก่ มีความเด็ดเดี่ยวในการตัดสินใจ รองลงมา ได้แก่ พัฒนาความคิด จิตใจในการดำรงชีพอยู่ตลอดเวลา มีเป้าประสงค์เดียวกันในการตัดสินใจ และมีความอิสระในการตัดสินใจ ตามลำดับ สอดคล้องกับงานวิจัยของพระยยุทธศิลป์ ยุทธศิลป์ (2554) ศึกษาการบริหารงานโดยการประยุกต์ใช้หลักสัปปริสธรรม 7 ขององค์การบริหารส่วนตำบลบ้านค้อ อำเภอโพนสวรรค์ จังหวัดนครพนม พบว่า องค์การบริหารส่วนตำบล ควรทำงานเพื่อรับใช้ประชาชนอย่างเสมอต้นเสมอปลาย มีการวางแผนการทำงานให้เหมาะสม เรียงลำดับความสำคัญของปัญหาโดยคำนึงถึงหลักเหตุผล กฎเกณฑ์แห่งเหตุผล รู้จักหลักการทำให้เกิดผล รู้ประโยชน์ที่จะเกิดขึ้นกับประชาชน รู้จักการบริหารที่จะทำให้บรรลุถึงวัตถุประสงค์ บรรลุถึงประโยชน์ โดยจะต้องมีความรู้จักรับผิดชอบตน รู้จักวางตนให้เหมาะสม จัดสรรงบประมาณให้ทั่วถึงประชาชน จัดสวัสดิการหรือแบ่งปันผลประโยชน์ต่าง ๆ ให้แก่ประชาชนอย่างทั่วถึงเสมอภาคเท่าเทียมกัน

4. การดำเนินงานของกลุ่มตัวอย่างตามองค์ประกอบที่ 4 หลักการมีภูมิคุ้มกัน พบว่าตัวแปรที่มีคะแนนสูงสุด ได้แก่ เน้นการมีส่วนร่วมของคนในชุมชนที่ร่วมกันประกอบอาชีพ รองลงมา ได้แก่ มีการพัฒนาอาชีพอย่างยั่งยืน และมีการวางแผนการผลิตเป็นขั้นเป็นตอน ดำเนินชีวิตด้วยความอดทน ความเพียร ตามลำดับ สอดคล้องกับงานวิจัยของไชยรัตน์ ปราณี่ และคณะ (2551) ศึกษาโครงการวิจัยเอกสารชุมชนต้นแบบที่นำแนวพระราชดำริเศรษฐกิจพอเพียงไปใช้ในการแก้ไขปัญหาความยากจนอย่างยั่งยืน พบว่า เจื่อนไขในการดำรงอยู่ของชุมชนในการขับเคลื่อนเศรษฐกิจพอเพียงได้ คือ 1. ทูทางสังคม ซึ่งก่อให้เกิดพลังความร่วมมือในการขับเคลื่อนชุมชนเพื่อแก้ไขและพัฒนาให้ชุมชนสามารถพึ่งพาตนเองได้อย่างพอเพียงและยั่งยืน 2. ทูทางทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม หมายถึง ทำเล ที่ตั้งของชุมชนที่อยู่ในภูมิประเทศที่สภาพทางภูมิศาสตร์อุดมสมบูรณ์ หรือยังสามารถอนุรักษ์ พื้นฟูทรัพยากรเหล่านั้นให้เป็นฐานในการดำรงชีวิตของชุมชนได้ 3. ทูทางความรู้ สติปัญญา เทคโนโลยี หมายถึง องค์ความรู้ที่เป็นทั้งภูมิปัญญาท้องถิ่นและองค์ความรู้ที่เป็นนวัตกรรมและเทคโนโลยีสมัยใหม่ที่มีอยู่ในชุมชน และมีการถ่ายทอด แลกเปลี่ยน เรียนรู้กันภายในชุมชนเอง และจากการยอมรับจากภายนอก และ 4. นโยบาย หรือกระบวนการพัฒนาจากภายนอก หมายถึง กระบวนการทางนโยบายจากหน่วยงานภาครัฐและเอกชนที่ได้ถูกนำไปใช้ภายในชุมชนหรือท้องถิ่น

5. การดำเนินงานของกลุ่มตัวอย่างตามองค์ประกอบที่ 5 หลักการพอประมาณ พบว่าตัวแปรที่มีคะแนนสูงสุด ได้แก่ มีความยินดีในสิ่งที่ทำได้ รองลงมา ได้แก่ นำหลักการวางแผน และการบริหารจัดการมาใช้ในการประกอบอาชีพ มีการแสวงหาวิธีเพื่อลดรายจ่าย และไม่ฟุ่มเฟือยในการดำเนินชีวิต ตามลำดับ เช่นเดียวกันกับผลการวิจัยของวันชัย พลະไกร (2550) ศึกษาปัจจัยที่ก่อให้เกิดความสำเร็จของหมู่บ้านเศรษฐกิจพอเพียง: กรณีศึกษาบ้านตำแย ตำบลม่วงสามสิบ อำเภอม่วงสามสิบ จังหวัดอุบลราชธานี พบว่า เหตุผลที่นำไปสู่การตัดสินใจนำแนวพระราชดำริเศรษฐกิจพอเพียงเข้ามาใช้ในหมู่บ้าน ได้แก่ ความต้องการต่อต้านแนวคิดเศรษฐกิจกระแสหลัก กระตุ้นให้ประชาชนรู้จักการใช้ชีวิตแบบไม่ฟุ้งเฟ้อ จัดระเบียบครอบครัวให้มีการกินอยู่อย่างพอเพียง

ข้อเสนอแนะ

ข้อเสนอแนะเชิงนโยบาย

ในการศึกษาระดับมัธยมศึกษาขึ้นไป ควรส่งเสริมให้มีการนำปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงมาประยุกต์และสอดแทรกในกิจกรรมการเรียนการสอนของหลักสูตรของสถาบันการศึกษาทุกระดับ เพื่อปลูกฝังค่านิยมและจิตสำนึกความพอเพียง ควบคู่ไปกับการศึกษาภาคทฤษฎี

ข้อเสนอแนะทางการปฏิบัติ

1. ผู้ที่สนใจสามารถนำผลการศึกษาที่ได้ไปปรับใช้กับกลุ่มตัวอย่างอื่นๆ
2. ผู้นำชุมชนสามารถนำผลการศึกษาที่ได้ไปใช้ในการพัฒนาครัวเรือน ชุมชน และใช้เป็นพื้นฐานในการจัดตั้งกลุ่มอาชีพ หรือวิสาหกิจชุมชนต่อไปในอนาคต
3. ผู้บริหารสถาบันการศึกษาสามารถนำผลการศึกษาที่ได้ไปพัฒนาหลักสูตรทางด้านการบริหารธุรกิจ หรือการจัดการชุมชน หรือใช้เป็นแนวทางในการพัฒนาการเรียนการสอนบูรณาการความรู้ร่วมกับชุมชน

ข้อเสนอแนะในการวิจัยครั้งต่อไป

1. การศึกษาเพื่อพัฒนาให้ผลิตภัณฑ์ที่มีพื้นฐานจากชุมชนสามารถเข้าสู่ตลาดส่งออกได้
2. การบูรณาการองค์ความรู้ต่างๆ สู่ชุมชนให้มีความหลากหลายมากขึ้น เพื่อสามารถค้นหาคำปัญหาที่แท้จริง และตอบโต้ภัยตามความต้องการของชุมชนได้
3. ส่งเสริมโอกาส และช่องทางการจัดจำหน่าย ผ่านเทคโนโลยีอย่างง่ายให้แก่ชุมชน เพื่อให้เกิดมิติการพัฒนาที่หลากหลาย ได้แก่ การพัฒนาคน เทคโนโลยี การตลาด การบริหารจัดการ

เอกสารอ้างอิง

- กระทรวงการพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์. (2556). รายงานสถานการณ์การนำปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงไปสร้างความมั่นคงของมนุษย์ ประจำปี 2556. กรุงเทพฯ: กระทรวงการพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์.
- กระทรวงมหาดไทย. (2552). คู่มือการประเมินหมู่บ้านเศรษฐกิจพอเพียง. กรุงเทพฯ: กรมการพัฒนาชุมชน.
- เฉลิมพงษ์ คงเจริญ. (2553). ระบบเศรษฐกิจไทยก่อนวิกฤตการณ์การเงิน พ.ศ.2540 (พ.ศ.2530-2540). โครงการเมธีวิจัยอาวุโส. กรุงเทพฯ: สำนักงานกองทุนสนับสนุนการวิจัย.
- ไชยรัตน์ ปรานี และคณะ. (2551). การศึกษาโครงการวิจัยเอกสารชุมชนต้นแบบที่นำแนวพระราชดำริเศรษฐกิจพอเพียงไปใช้ในการแก้ไขปัญหาความยากจนอย่างยั่งยืน.
- พระยุกตศิลป์ ยุทธสิปป. (2554). การบริหารงานโดยการประยุกต์ใช้หลักสัปปุริสธรรม 7 ขององค์การบริหารส่วนตำบลบ้านค้อ อำเภอโพธารมย์ จังหวัดนครพนม. วิทยาลัยสงฆ์นครพนม. นครพนม: มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย.
- เพ็ญจันทร์ สังข์แก้ว. (2551). รายงานการวิจัยเรื่องการพัฒนารูปแบบการจัดการธุรกิจชุมชนเพื่อการพึ่งพาตนเองตามแนวเศรษฐกิจพอเพียง ประเภทธุรกิจเกษตรของเกษตรกรปลูกมะขามหวานเพื่อการค้าจังหวัดเพชรบูรณ์. มหาวิทยาลัยราชภัฏเพชรบูรณ์.
- มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมมาธิราช. (2556). เทคนิคการสร้างเครื่องมือรวบรวมข้อมูลสำหรับกาวิจัย. เอกสารประกอบการสอน. นนทบุรี: มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมมาธิราช.
- มูลนิธิชัยพัฒนา. (2555). การพัฒนาธุรกิจชุมชน. กรุงเทพฯ: อมรินทร์พริ้นติ้ง.
- วิลาสินี ศรีสุวรรณ และคณะ. (2555). การบริการวิชาการแก่สังคมด้านวิศวกรรมและสถาปัตยกรรมเพื่อสร้างชุมชนต้นแบบเศรษฐกิจพอเพียง บ้านร่องปลายนา จังหวัดเชียงราย. คณะเทคโนโลยีอุตสาหกรรม มหาวิทยาลัยราชภัฏเชียงราย.
- วันชัย พลະไกร. (2550). ปัจจัยที่ก่อให้เกิดความสำเร็จของหมู่บ้านเศรษฐกิจพอเพียง: กรณีศึกษาบ้านตำแยตำบลม่วงสามสิบ อำเภอม่วงสามสิบ จังหวัดอุบลราชธานี. วิทยานิพนธ์ศิลปศาสตรมหาบัณฑิต สาขาสังคมศาสตร์เพื่อการพัฒนา. มหาวิทยาลัยราชภัฏอุบลราชธานี.
- วันวิสา สีวัน. (2556). ค่านิยมทางวัฒนธรรมที่เปลี่ยนแปลงไปในสังคมปัจจุบัน. บทความเชิงวิชาการ. กรุงเทพฯ: สำนักงานคณะกรรมการกองทุนสนับสนุนการวิจัย.
- สำนักงานคณะกรรมการพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ. (2541). ปรัชญาแท้จริงของเศรษฐกิจพอเพียง. สังคมแห่งชาติ ฉบับที่ 10. เศรษฐกิจชุมชนพึ่งตนเอง: หนทางรอดของสังคมไทย. เทศกาล: กรุงเทพฯ: สำนักงานคณะกรรมการพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ.
- _____. (2558). ทิศทางของแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ 12. เอกสารประกอบการระดมความคิดเห็น ทิศทางแผนพัฒนาฯ ฉบับที่ 12. กรุงเทพฯ: สำนักงานคณะกรรมการพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ.
- สำนักงานคณะกรรมการพิเศษเพื่อประสานงานโครงการอันเนื่องมาจากพระราชดำริ. (2552). 60 ปี ครองราชย์ ประโยชน์สุข ประชาชนชาวไทย. กรุงเทพฯ: สำนักงาน กปร.
- สุภางค์ จันทวานิช. (2553). วิธีการวิจัยเชิงคุณภาพ. พิมพ์ครั้งที่ 17. กรุงเทพฯ: สำนักพิมพ์แห่งจุฬาลงกรณมหาวิทยาลัย.